

Göteborgs kommun
grundskola@grundskola.goteborg.se

Beslut
Datum 2024-05-13
Dnr 2023:4910
Sida **1 (16)**

Beslut

**efter kvalitetsgranskning av undervisningens kvalitet i
särskild undervisningsgrupp vid Nytorpsskolan i
Göteborgs kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 § skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning på Nytorpsskolan i Göteborgs kommun avseende *Undervisningens kvalitet i särskild undervisningsgrupp*.

I granskningen ingår följande frågeställning:

I vilken utsträckning ges elever i särskild undervisningsgrupp en undervisning präglad av goda förutsättningar för lärande, tilltro till elevernas förmågor och fokus på kunskapsutveckling?

I granskningen ingår att bedöma kvaliteten i undervisningen i särskilda undervisningsgrupper i grundskolans årskurs 4-9, närmare bestämt sådana grupper inom en skolenhet där elever placerats efter rektors beslut och genom upprättande av åtgärdsprogram.

Granskningen omfattar däremot **inte** resursskolor eller akutskolor och heller **inte** en bedömning av om enskilda elever får det särskilda stöd som de bedömts vara i behov av.

Granskningen omfattar 24 huvudmän med sammantaget 28 utvalda skolenheter. I urvalet ingår såväl enskilda som kommunala huvudmän.

Läsanvisningar

Bedömningen görs i förhållande till de kvalitetskriterier som Skolinspektionen satt upp i granskningen inom de granskade områdena. Granskningens författningsstöd återfinns i bilaga 1. I förhållande till den övergripande frågeställningen bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens framtagna kvalitetskriterier *i hög utsträckning, i flera delar* eller *i låg utsträckning*.

Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna *i låg utsträckning* eller *i flera delar* anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och anger inom vilka delar. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av huvudmannen. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna *i hög utsträckning* begär inte Skolinspektionen motsvarande redovisning, men kan lämna framåtsyftande kommentarer.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att elever i särskild undervisningsgrupp vid Nytorpsskolan i hög utsträckning ges en undervisning som är präglad av goda förutsättningar för lärande, och omfattas av en tilltro till elevernas förmågor samt fokuserar på kunskapsutveckling.

Delområde 1: Förutsättningar för lärande

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom delområdet.

Delområde 2: Undervisningens fokus på kunskapsutveckling

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom delområdet.

Delområde 3: Förhållningssätt i undervisningen

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom delområdet.

Skolinspektionen avslutar härmed granskningen av Nytorpsskolan i Göteborgs kommun.

Skolinspektionens bedömningar

I vilken utsträckning ges elever i särskild undervisningsgrupp en undervisning präglad av goda förutsättningar för lärande, tilltro till elevernas förmågor och fokus på kunskapsutveckling?

Skolinspektionen bedömer att elever i särskild undervisningsgrupp vid Nytorpsskolan i hög utsträckning ges en undervisning som är präglad av goda förutsättningar för lärande, och omfattas av en tilltro till elevernas förmågor samt fokuserar på kunskapsutveckling.

Nedan följer Skolinspektionens närmare motivering till bedömningen.

Delområde 1: Förutsättningar för lärande

Förutsägbarhet, flexibilitet, struktur och variation

Granskningen visar att undervisningen är strukturerad på ett sätt som skapar tydlighet och förutsägbarhet för eleverna, men också omfattar en flexibilitet som är väl anpassad utifrån elevers behov och aktuella situation. Av inkommen dokumentation och intervjuer med lärare och rektorn framgår att den övergripande strukturen för undervisningen utgår från ett i grunden gemensamt schema för respektive grupp. Härtill har eleverna sina individuella scheman, av vilka det framgår vid vilka tider och i vilka ämnen som elever får undervisning i gruppen respektive i klass, så kallat flextid. Det framgår av lektionsobservationer och lärarintervju hur lärare i särskild undervisningsgrupp klargör för elever när de ska få undervisning i klass. Exempelvis finns det uppskrivet på tavlan i en avvikande färg från övriga schemat och lärare påminner elever om tid och plats. Dessutom har eleverna sina individuella scheman vid sina platser. Som ett led i att säkra en tydlig kommunikation med eleverna arbetar lärarna med språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt, vilket bland annat omfattar användning av bildstöd.

Vidare framgår av personal- och elevintervjuer samt lektionsobservationer att varje lektion följer en tydlig struktur, som samtidigt är anpassad efter olika ämnen och de förutsättningar som råder i de olika grupperna. I en av grupperna, där samtliga elever går i samma årskurs omfattas lektionerna av fler gemensamma moment och i den gruppen inleds varje morgon med ett samtal om dagen och dess innehåll. Gemensamt för strukturen är att alla lektioner inleds med en tydlig start där lärare bland annat tydliggör lektionens innehåll. Vidare framgår att lärarna utformar vissa lektioner, eller moment inom en lektion, så att de alltid följer en viss struktur för att skapa en igenkänning hos eleverna. Exempelvis arbetar eleverna alltid i en specifik skrivbok i samband med att de tittar på Lilla Aktuellt och matematiklektioner inleds med några minuters huvudräkning alternativt en gemensam uppvärmning, i form av lite enklare tal som de räknar ut tillsammans. Av lärarintervju och lektionsobservationer framgår också att undervisningsstrukturen omfattas av ett tydligt avslut. Här ingår exempelvis att prata om vad de har gjort under lektionen eller göra en exitticket med en fråga om vad som till exempel var roligast under lektionen.

Samtidigt med den struktur som lärare är noga med att skapa framgår av samtliga personalintervjuer att lärare också har strategier för att vara flexibla utifrån behov och situationer som kan uppstå. Exempelvis förbereder lärare för alternativa arbetssätt och delvis olika uppgifter för olika elever, men också alternativa placeringar i klassrummet. Dessutom

framgår att lärarna visserligen förbereder elever för eventuella förändringar, exempelvis utifrån schemat, men att de också arbetar med att låta eleverna träna på att det kan uppstå oförberedda förändringar. Detta för att elever ska lära sig att hantera känslan som uppstår när det inte alltid blir som det var tänkt.

Vidare visar granskningen att undervisningen består av olika arbetssätt och arbetsformer som är väl avvägda i tid samt anpassade på såväl grupp- som individnivå. Av samtliga personalintervjuer samt elevintervjuer och lektionsobservationer framgår att i den lektionsstruktur som lärare utgår ifrån ingår att lektioner är utformade så att de omfattas av olika moment. Dessa är skapade för att möta elevers behov av omväxling i fråga om uppgifter och arbetssätt samtidigt som fokus hålls på aktuellt ämnesinnehåll. Exempelvis omfattas en lektion av både en gemensam genomgång, där läraren visualiserar exempel på tavlan samt visar med stöd av konkret material, och reflekterande samtal om ämnet liksom individuella skrivuppgifter. Av intervju med lärare, specialpedagog och rektorn framgår även att lärarna, i samverkan med specialpedagogen, har arbetat aktivt med att anpassa genomgångarnas längd och utformning till de behov och förutsättningar som råder i respektive grupp. Exempel på sådana anpassningar är att utforma kortare och mer elevaktiva genomgångar. Vidare har omfattningen av gemensamma moment anpassats till respektive grupp, bland annat på så sätt att eleverna i en av grupperna erbjuds fler tillfällen för att lära i gemenskap med andra eftersom de också tillhör samma årskurs. Härutöver framgår av intervjuer med personal och elever att elever får möjlighet att visa sina kunskaper på ett varierat sätt, vilket exempelvis omfattar diskussioner och muntliga redovisningar. I de fall eleverna får visa sina kunskaper genom någon form av kunskapstest ser lärarna till att eleverna får möjlighet att förbereda sig i skolan, exempelvis genom att jobba med instuderingsfrågor eller tillverka egna frågekort att öva utifrån.

Aktivt och individanpassat lärarstöd

Granskningen visar att lärare och resurspersonal ger eleverna ett aktivt och väl förberett stöd som är anpassat efter elevers individuella behov och förutsättningar. Av samtliga personalintervjuer framgår att berörda lärare och resurspersoner har god kännedom om elevers förutsättningar och behov av stöd. Exempelvis tar personalen del av elevers åtgärdsprogram och de har en regelbunden kontakt med vårdnadshavare. I samverkan med specialpedagogen samtalar de vidare om elevers aktuella behov, samt hur stödet till enskilda elever behöver utformas och anpassas efter eventuella förändringar. Det framgår att lärare och resurspersonal har avsatt tid varje vecka för samtal och handledning av skolans specialpedagog. Dessutom får personalen handledning varannan vecka av kommunens centrala elevhälsa,

med syfte att stärka personalen i att kunna möta enskilda elevers behov. Av intervjuerna framgår vidare att lärare och resurspersonal arbetar aktivt för att lära känna eleverna och skapa positiva relationer till dem, både som ett led i att kunna ge ett anpassat stöd och för att stärka elevers engagemang för skolarbetet. I intervju med lärare och specialpedagog framkommer exempel på hur lärare planerar för att ge stöd till enskilda elever utifrån vilken nivå elever befinner sig på, bland annat vad gäller elevers läsförmåga. Till exempel ser lärare till att abstrakta begrepp också tydliggörs med konkreta metoder och stöd av bilder. Utifrån elevers behov ser lärare också till att instruktioner följs av en modellering av läraren och att information inte ges i för många led åt gången. I de fall elever, som kan läsa en instruktion självständigt, frågar läraren direkt utan att först själv läsa ger lärare stöd genom att ställa en timer för att eleven själv ska läsa och sedan återkommer läraren efter två minuter för att försäkra sig om att eleven förstår. Av elevintervju framgår också exempel på hur lärare ger stöd med att dela upp långa ord i mindre delar och sedan sammanfoga dem igen för att elever ska förstå begreppens innebörd. Av personalintervjuer och lektionsobservationer framgår vidare att lärare ger eleverna ett anpassat stöd så att eleverna kan bibehålla sin koncentration och sitt engagemang för skolarbetet. En viktig strategi för att åstadkomma detta är, som redan framgått, att skapa variation och omväxling i arbetsuppgifter både för gruppen och för enskilda elever. Lärare använder vidare tidshjälpmedel på ett sätt som är anpassat till hur lång tid elever klarar att koncentrera sig. Det framgår även att lärare tillhandahåller och ger elever stöd i att använda andra former av hjälpmedel, däribland läslinjal, avskärmningar och olika taktila hjälpmedel för att kunna fokusera.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom delområdet.

Delområde 2: Undervisningens fokus på kunskapsutveckling

Tydlighet i syfte och mål

Granskningen visar att lärare kontinuerligt och på ett elevnära sätt förmedlar vad undervisningens innehåll och arbetsmoment syftar till. Av intervjuer med såväl lärare, specialpedagog, rektorn och elever samt lektionsobservationer framgår att lärare har ett tydligt fokus på elevers kunskapsutveckling. Vidare framgår att lärare både samtalar med eleverna och förklarar för dem vad de ska lära sig och varför. I detta ingår att lärarna gör avvägningar kring på vilket sätt och när syfte och läroplansmål ska förmedlas, relaterat till aktuell situation och elevers individuella behov. Samtidigt som lärarna ser ett behov av att förmedla mål och syfte som ett led i att motivera eleverna, och för att förebygga ifrågasättande, är de

vaksamma på att vissa elever riskerar att tappa intresset om en sådan genomgång blir för lång. Det framgår att lärare därför pratar om syfte och mål vid återkommande men kortare tillfällen. Vidare kan de börja lektioner med något intresseväckande inslag, exempelvis ett experiment, för att sedan prata om teorin bakom det praktiska och varför elever behöver den kunskapen. Lärare knyter även an till den konkreta nytta som elever kan ha av viss kunskap, både i ett närliggande och i ett framtida perspektiv. Av lektionsobservationer och elevintervjuer framgår exempelvis hur lärare beskriver vad elever kan använda sina kunskaper i procenträkning till, relaterat till mobiltelefonens batteritid och behovet av laddning. Vidare framgår att lärare har förklarat vilka kunskaper i matematik och svenska som är nödvändiga för att eleverna ska kunna arbeta i till exempel en butik.

Anpassning av innehåll och arbetssätt

Granskningen visar att lärarna anpassar undervisningens innehåll och arbetssätt till respektive elevs individuella behov av stimulans och utmaningar i skolarbetet. Av samtliga personalintervjuer samt elevintervjuer och lektionsobservationer framgår att lärare utgår från sin goda kännedom om elevers behov för att anpassa undervisningen. Även när elever arbetar med samma tema är uppgifter och material anpassat till elevers olika behov. Det innebär att elever kan arbeta med uppgifter och material som är på olika nivåer, och i olika utsträckning abstrakta eller konkreta. Av intervju med lärare framgår att anpassade eller alternativa uppgifter inte innebär att vissa elever ska göra något helt annat än övriga elever. Istället ser lärare till att elever får stöd och tillgång till hjälpmedel utifrån sina behov och samtidigt ändå uppgifter där ett resonerande perspektiv och komplexa frågor ingår. I detta arbete har resurspersonerna en viktig roll i att förmedla till lärarna hur eleverna klarar av att ta sig an olika uppgifter och material. Vidare framgår att resurspersonerna noterar om elever är särskilt nyfikna på någon del inom ett arbetsområde och förmedlar även det vidare till läraren, som då kan knyta an till detta under kommande lektion. Det framgår även av elevintervjuer att elever kan arbeta med olika uppgifter, därför att det som är lätt för någon kan upplevas som svårt av någon annan. Flera elever upplever också att de arbetar med uppgifter som är på en bra nivå för dem. Utöver de individuella anpassningarna tar lärarna också i beaktande när på dagen eller lektionstiden som undervisningens olika moment och uppgifter genomförs. Detta exempelvis genom att planera för ett matematikspel eller en samling i soffan för att samtala om en film, i slutet av ett lektionspass då elever börjar få svårt att koncentrera sig vid sin plats. På så sätt ser lärare till att olika moment och arbetsuppgifter följer på varandra på ett anpassat sätt så att hela lektionstiden används till det som den är avsedd för.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom delområdet.

Delområde 3: Förhållningssätt i undervisningen

Höga förväntningar, självförtroende och motivation

Granskningen visar att lärare förmedlar höga och väl avvägda förväntningar på eleverna samt använder sig av olika strategier för att ständigt stärka elevernas självförtroende och motivation till skolarbetet. Av samtliga personalintervjuer framgår att det relationsskapande arbete som lärarna och resurspersonalen bedriver också bildar en viktig grund för att de krav och förväntningar som de sedan förmedlar till eleverna ska kunna vara högt, men också rätt, ställda. Det framgår att lärarna förmedlar till eleverna att de tror på att eleverna klarar saker i skolan, både relaterat till specifika uppgifter och till skolarbetet i stort. I detta ingår också att lärare talar om när de tror att elever klarar att göra ännu bättre eller orkar göra mer än vad de visat. Även i elevintervjuer framkommer att elever upplever att deras lärare tycker att de kan mycket, vilket lärarna talar om för eleverna i samband med olika uppgifter. Av intervjuer och lektionsobservationer framgår också att lärarna på olika sätt arbetar för att stärka elevernas tro på den egna förmågan och elevernas motivation till skolarbetet, bland annat genom att de ger mycket positiv återkoppling. Denna återkoppling ges alltid på ett konkret och medvetet sätt, genom att lärarna knyter an till vad det är som elever gör bra. Utöver att lärare ger positiv förstärkning framgår att lärare ofta också knyter an till eller utgår från elevers intressen och förmågor i undervisningen. Lärarna ser då till att de kopplingar som görs till elevers intressen är relevanta i förhållande till ämne. Till exempel kan någon elevs djurintresse fungera som utgångspunkt inom ämnen som geografi och biologi, eller så kan en elevs intresse för rymdäventyr ge inspiration i ämnet teknik. För att ytterligare stärka elevers inre motivation till skolarbetet arbetar lärare med att skapa förståelse för betydelsen och nyttan av lärande, även i ett mer framtida perspektiv.

Reflektion och medvetenhet kring det egna lärandet

Granskningen visar att undervisningen kontinuerligt omfattar varierande former för eleverna att gemensamt diskutera och reflektera kring olika frågeställningar. Av intervjuer med lärare, specialpedagog och rektorn framgår att lärarna planerar och skapar tillfällen för att eleverna sinsemellan ska diskutera frågor utan ett givet svar. Av intervjuerna framgår att personalen upplever utmaningar i arbetet med att skapa bra diskussionstillfällen, då det är svårt för många elever att delta i diskussioner och att det är just därför som eleverna behöver öva mycket på

att både framföra sina åsikter, på ett sätt som är respektfullt i förhållande till andra, och att lyssna till sina klasskamrater. Av intervjuer och lektionsobservationer framkommer flera exempel på hur lärare skapar tillfällen för diskussioner, exempelvis genom att lärare utgår från bilder eller filmer och låter elever beskriva och samtala om vad de ser. Vidare kan elever få i uppgift att komma överens om en gemensam lösning på en uppgift eller diskutera matematiska problemlösningar. Detta som ett led i att skapa en förståelse för att det inte alltid finns bara ett rätt svar utan att man kan tänka olika. Det framgår vidare att eleverna kan behöva stöd för att kunna delta aktivt i samtal med andra och att lärarna därför stöttar eleverna genom vägledande följdfrågor. De uppmärksammar också elever på hur andra i klassen reagerar, exempelvis blir tysta, när någon elev uttrycker sig på ett visst sätt.

Vidare visar granskningen att det ingår i undervisningen att lärare stödjer eleverna i att bli medvetna om sitt eget lärande och sina förmågor. Av såväl intervjuer som lektionsobservationer framgår att lärare förmedlar att eleverna kommer att lära sig sådant som de inte redan kan och lärarna återknyter sedan under arbetets gång till de framsteg som eleverna har gjort. Detta genom att tala om och konkret visa på vad eleverna lärt sig, exempelvis genom att visa på elevers läshastighet och jämföra med tidigare lästillfällen. Ett annat exempel är att lärare i slutet av en lektion samtalar med eleverna om vad de har lärt sig under lektionen. Av såväl personal- som elevintervjuer framgår att lärarna även under utvecklingssamtal pratar med eleverna om hur det går för dem i skolan. Vidare lyfter lärare fram individuella framsteg inför gruppen. Detta som ett led i att uppmärksamma elevers styrkor och sådant som elever gör bra, men också för att möjliggöra för elever att lära av varandra. I elev- och lärarintervjuer framkommer också att lärare visar på olika strategier för att lära sig saker, exempelvis kan någon behöva använda papper och penna medan någon annan kan använda sig av huvudräkning. Även i samband med att elever får visa eller beskriva vad de har lärt sig kan elever få använda olika strategier, såsom att skriva alternativt rita.

Elevers involvering i undervisningens utformning

Granskningen visar att lärare med regelbundenhet och på olika sätt involverar eleverna i undervisningens utformning. Av intervju med lärare, resurspersonal och specialpedagog framgår att lärarna efterfrågar elevernas synpunkter i fråga om såväl innehåll som arbetssätt. I anpassad grad och utifrån hänsyn till elevernas olika behov och förutsättningar utgår lärarna i de olika grupperna sedan från elevernas förslag. Exempelvis ställer lärare frågor till eleverna om de vill göra på något särskilt sätt för att lära sig mer om kroppen, i samband med de startar upp ett nytt arbetsområde i biologi. Vidare framgår att lärarna, som en del i arbetet med

det demokratiska uppdraget, också förmedlar till eleverna att det inte alltid kan bli som man själv vill och att det finns vissa saker som de måste göra i skolan. Även efter att de har arbetat med ett visst moment efterfrågar lärarna elevernas synpunkter, exempelvis efter ett studiebesök eller i samband med ett test. Dessutom framgår av intervju med elever att lärare frågar eleverna om de tycker att uppgifterna är på en lagom nivå för dem och att eleverna också kan få göra vissa val själva. De exempel på valmöjligheter som eleverna ger relaterar dock främst till rastaktiviteter.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom delområdet.

På Skolinspektionens vägnar

X Kerstin Martinsson

Beslutsfattare
Signerat av: Kerstin Martinsson

X Therése Mneur

Föredragande
Signerat av: Therése Mneur

I handläggningen av ärendet har även utredare Lena Osvaldsson deltagit.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: <https://www.skolinspektionen.se/aktuellt/pagaende-granskningar/undervisningens-kvalitet-i-sarskild-undervisningsgrupp/>

Bilaga 1: Författningsstöd

Skollag (2010:800) och skolförordning (2011:185)

Av 1 kap. 4 § skollagen framgår att utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Utbildningen ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Enligt 1 kap. 11 § skollagen ska det för varje skolform och för fritidshemmet gälla en läroplan som utgår från bestämmelserna i denna lag. Läroplanen ska ange utbildningens värdegrund och uppdrag. Den ska också ange mål och riktlinjer för utbildningen.

Av 10 kap. 8 § skollagen ska en kursplan gälla för varje ämne.

Av 9 kap. 1 § skolförordningen framgår att läroplanen finns i förordningen (SKOLFS 2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet. Av 3 § framgår att kursplaner för grundskolans ämnen ingår i läroplanen och att kursplanerna kompletteras av kriterier för bedömning av kunskaper och betygskriterier.

Av 3 kap. 2 § skollagen ska alla barn och elever i samtliga skolformer ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att uppfylla de olika betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som gäller, ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser.

Enligt 3 kap. 8 § skollagen får särskilt stöd ges i stället för den undervisning eleven annars skulle ha deltagit i eller som komplement till denna. Det särskilda stödet ska ges inom den elevgrupp som eleven tillhör om inte annat följer av denna lag eller annan författning. Enligt 9 § ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges sådant särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Det särskilda stödet för en elev i grundskolan ska vidare ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som

minst ska uppfyllas. Av 3 kap. 11 § skollagen framgår vidare att ett beslut enligt 9 § för en elev i grundskolan får innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till, om det finns särskilda skäl.

Av 3 kap. 10 § skollagen framgår att det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

Enligt 4 kap. 9 § skollagen ska barn och elever ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Informationen och formerna för barnens och elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Eleverna ska alltid ha möjlighet att ta initiativ till frågor som ska behandlas inom ramen för deras inflytande över utbildningen.

Enligt 5 kap. 2 § skolförordningen ska eleverna genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna ska uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper eller betygskriterier som minst ska uppfyllas och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen.

Läroplan för grundskolan (Lgr22 [SKOLFS 2010:37])

Av den inledande delen av grundskolans läroplan (Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning) framgår bland annat att undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper. Skollagen föreskriver att utbildningen inom varje skolform ska vara likvärdig, oavsett var i landet den anordnas. En likvärdig utbildning innebär inte att undervisningen ska utformas på samma sätt överallt eller att skolans resurser ska fördelas lika. Hänsyn ska tas till elevernas olika förutsättningar och behov. Skolan har ett särskilt ansvar för de elever som av olika anledningar har svårigheter att nå målen för utbildningen. Därför kan undervisningen aldrig utformas lika för alla. Skolan ska aktivt och medvetet främja elevernas lika rättigheter och möjligheter, oberoende av könstillhörighet. Skolan har också ett ansvar för att synliggöra och motverka könsmönster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Hur skolan organiserar utbildningen, hur eleverna blir bemötta samt vilka krav och förväntningar som ställs på dem bidrar till att forma deras föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt. Skolan ska

därför organisera utbildningen så att eleverna möts och arbetar tillsammans samt prövar och utvecklar sin förmåga och sina intressen med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet.

Vidare framgår det av läroplanen för grundskolan (Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter) att skolan ska klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har. Att den enskilda skolan är tydlig i fråga om mål, innehåll och arbetsformer är en förutsättning för elevers och vårdnadshavares rätt till inflytande och påverkan. Det är inte minst viktigt som underlag för den enskildes val i skolan. Undervisningen ska utveckla elevernas förmåga att ta ett personligt ansvar. Genom att delta i planering och utvärdering av den dagliga undervisningen och få välja kurser, ämnen, teman och aktiviteter, kan eleverna utveckla sin förmåga att utöva inflytande och ta ansvar.

Skolan ska också enligt läroplanen för grundskolan (Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Skolans uppdrag) stimulera elevernas kreativitet, nyfikenhet och självförtroende samt deras vilja att pröva och omsätta idéer i handling och lösa problem. Eleverna ska få möjlighet att ta initiativ och ansvar samt utveckla sin förmåga att arbeta såväl självständigt som tillsammans med andra. Skolans uppdrag att främja lärande förutsätter en aktiv diskussion i den enskilda skolan om kunskapsbegrepp, om vad som är viktig kunskap i dag och i framtiden och om hur kunskapsutveckling sker. Olika aspekter på kunskap och lärande är naturliga utgångspunkter i en sådan diskussion. Eleverna ska få uppleva olika uttryck för kunskaper.

Av läroplanen för grundskolan (Lgr 22, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper) framgår vidare att skolan ska ansvara för att eleverna inhämtar och utvecklar sådana kunskaper som är nödvändiga för varje individ och samhällsmedlem. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära ska utgöra en grund för skolans verksamhet. Skolan ska erbjuda eleverna strukturerad undervisning under lärares ledning, såväl i helklass som enskilt. Skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången grundskola bland annat kan lösa problem och omsätta idéer i handling på ett kreativt och ansvarsfullt sätt, kan använda sig av ett kritiskt tänkande och självständigt formulera ståndpunkter grundade på kunskaper och etiska överväganden samt kan lära, utforska och arbeta både självständigt och tillsammans med andra och känna tillit till sin egen förmåga. Lärarna ska sträva efter att i undervisningen balansera och integrera kunskaper i sina olika former. Vidare framgår det av riktlinjerna avseende kunskaper att alla som arbetar i skolan bland annat ska uppmärksamma och stödja elever i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd. Vidare ska lärare bland

annat ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande, stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan, ge utrymme för elevens förmåga att själv skapa och använda olika uttrycksmedel, stimulera, handleda och ge extra anpassningar eller särskilt stöd till elever som har svårigheter samt organisera och genomföra arbetet så att eleven därigenom utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga.

Enligt läroplanen för grundskolan (Lgr 22, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande) ska elever ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Informationen och formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Vidare framgår det att skolans mål är att varje elev genom egen ansträngning och delaktighet, utifrån sina förutsättningar, bland annat tar ansvar för sitt lärande samt successivt utövar ett allt större inflytande över sin utbildning och det inre arbetet i skolan. Lärare ska också bland annat utgå från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inläring och för sitt arbete i skolan, svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll, se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad och svara för att eleverna får pröva olika arbetssätt och arbetsformer samt tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen.

Enligt läroplanen (Lgr 22, 2.6 Skolan och omvärlden) ska eleverna få en utbildning av hög kvalitet i skolan.

Bilaga 2: Underlag för bedömning

Skolinspektionen har genomfört intervjuer med fem elever som får sin undervisning i särskild undervisningsgrupp för årskurs 4-6, samt en resursperson och tre lärare som undervisar i de två grupperna som har besökts. Vidare har skolans specialpedagog, som har ett handledande uppdrag i särskild undervisningsgrupp, samt rektorn och biträdande rektorn intervjuats. Härutöver har lektionsobservationer i ämnena musik, svenska och matematik genomförts under sammantaget 150 minuter.

Intervjuerna och lektionsobservationerna har sammanställts i en tjänsteanteckning som har kommunicerats med huvudmannen. Tjänsteanteckningen ligger, tillsammans med inkommen dokumentation, till grund för detta beslut. De samlade iakttagelserna från alla skolenheter som ingått i kvalitetsgranskningen kommer att presenteras i en övergripande kvalitetsgranskningsrapport. Rapporten är planerad att publiceras under hösten 2024.

Bilaga 3: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte Nytorpsskolans särskilda undervisningsgrupp för årskurs 4-6 den 16 april 2024 och genomförde en digital intervju med rektorn den 18 april samt ett kompletterande samtal med lärare den 19 april 2024. Besöket genomfördes av utredarna Therése Mineur och Lena Osvaldsson.

Nytorpsskolan, som ligger i Göteborgs kommun, är en kommunal grundskola som bedriver verksamhet i årskurserna 4-9. Vid granskningstillfället finns det totalt 10 elever i årskurs 4-6 som får delar av eller hela sin undervisning i särskild undervisningsgrupp, fördelat på två grupper – kallade flexgrupper, varav fyra elever i årskurserna 4-6 i en av grupperna och sex elever som alla går i årskurs 5 i en av grupperna. För varje grupp ansvarar en lärare, som tillika är speciallärare/specialpedagog, för undervisningen i flertalet ämnen. Härtill undervisar andra lärare i praktisk- estetiska ämnen och flertalet av eleverna får undervisning i klass i något eller några ämnen. Till varje grupp finns också en resursperson knuten samt en specialpedagog med ett övergripande handledningsuppdrag.